

KRONIKA

W drugiej połowie 2012 roku Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN zorganizował dwie konferencje:

Zagrożenia globalne barierami rozwoju – 26 październik 2012 r.

Rachunki narodowe – kierunki rozwoju w świetle rewizji standardów międzynarodowych (ESA 2010) – 5 grudzień 2012 r.

Główną ideą konferencji *Zagrożenia globalne barierami rozwoju*, która odbyła się w dniu 26 października 2012 roku w Pałacu Prezydenckim pod Patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego była próba identyfikacji zagrożeń globalnych dla rozwoju świata i Polski. Świat współczesny znajduje się w fazie permanentnego kryzysu wskutek głębokiej nierównowagi gospodarczej, politycznej, społecznej i cywilizacyjnej. Specyfika tego kryzysu jest w najogólniejszym stopniu wynikiem postępującej globalizacji i rewolucji informacyjnej. Jego szczególnymi cechami są: powszechność owych zagrożeń; narastająca ich intensywność; kumulatywność owych zagrożeń, przejawiająca się we wzajemnym nakładaniu, tzn., że ich rozwiązywanie wymaga jednoczesnego działania, zarówno w obrębie poszczególnych obszarów, jak i państw; wreszcie w charakterze ich wizualności, która jest efektem narzędzi oraz instytucji, jakie pojawiły się w efekcie rozwijającej się rewolucji informacyjnej.

Stąd też pojawia się potrzeba wspólnego działania nie tylko w skali państwa, ale także w układach regionalnych czy wręcz światowych. Jest to zjawisko nowe w porównaniu do rozwiązań kryzysowych, jakie istniały w przeszłości. Wymaga to nie tylko innych narzędzi w zwalczaniu owych zagrożeń, ale przede wszystkim nowych i innych instytucji.

Celem konferencji było po pierwsze, inne spojrzenie na charakter owych zagrożeń, w porównaniu z dotychczasową praktyką, a także teorią, a po wtóre, próba sformułowania nowych czy zmodyfikowanych zaleceń, zarówno dla instytucji państwowych, jak i ponadnarodowych w celu przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Konferencja ta jest pierwszą z cyklu, jakie będą poświęcone tej problematyce w najbliższej przyszłości.

Główną ideą konferencji *Rachunki narodowe – kierunki rozwoju w świetle rewizji standardów międzynarodowych (ESA 2010)*, która odbyła się 5 grudnia 2012 r. była chęć pokazania w sposób syntetyczny polskiego systemu rachun-

ków narodowych, jego rolę w statystyce publicznej, a na tym tle - cele, możliwości i ograniczenia systemu rachunków narodowych.

Doświadczenia wielu lat wykorzystania mierników opracowywanych zgodnie z metodologią systemu rachunków narodowych potwierdzają zalety tego systemu i równocześnie wskazują na potrzebę uzupełnienia analiz o inne komplementarne wskaźniki, obok PKB, w szczególności wskaźniki opisujące rozwój społeczny czy jakość życia.

Przedstawiony został stan obecny oraz główne kierunki rozwoju obszaru badawczego w dziedzinie rachunków narodowych na najbliższe lata, wyznaczone przez wdrażanie i stosowanie:

- nowych standardów i metodologii (SNA 2008, ESA 2010),
- stałe rozwijanie zaplecza informacyjnego na potrzeby analiz społeczno-gospodarczych,
- śledzenie rozwoju nowych inicjatyw badawczych i zjawisk, na poziomie kraju i na forum światowym

Koncepcja produktu krajowego brutto stanowi konwencję statystyczną, mierną konstrukcję intelektualną, która jest rozwijana od lat 50. XX wieku w systemie Narodów Zjednoczonych i przybrała obecnie formę powszechności w gospodarce rynkowej. Koncepcja PKB jest sukcesywnie dostosowywana do zmieniających się okoliczności gospodarczych. Celem obliczeń PKB jest zmierzenie wzrostu gospodarczego w sposób syntetyczny, czyli przy zastosowaniu jednego wskaźnika. Inaczej mówiąc PKB pokazuje efekt gospodarczy, wytworzenie tzw. wartości dodanej w ciągu roku bądź kwartału. Tylko do tego celu został skonstruowany PKB.

Tymczasem potrzeby informacyjne współczesnego świata są znacznie szersze i pojawia się zapotrzebowanie na mierzenia także efektów społecznych rozwoju gospodarczego, poprawy warunków życia ludności, czy wręcz zadowolenia z życia. PKB nie jest w stanie zaspokoić tego rodzaju wymagań, aczkolwiek jest on skorelowany w dużym stopniu ze wzrostem poziomu życia.

Ten element jest przyczyną krytyki koncepcji PKB, co de facto jest nieporozumieniem.

Trudność sytuacji sprowadza się do faktu, że stworzenie syntetycznego miernika poziomu życia bądź dobrobytu, czy od podstaw, czy w drodze modyfikacji wskaźnika PKB jest z góry skazane na niepowodzenie.